Nr. 1.

Instrumenty muzyczne

kupisz najtaniej w firmie

»EBECO«

Największy Skład Instrumentów Muzycznych

KATOWICE ul. 3-go Maja 34.

Wielki wybór mandolin i gitar

po cenach konkurencyjnych.

Posiadamy na składzie mandole, mandolonczela, mandolonbasy, bałałajki w wszystkich wielkościach, domry i t. d.

Ceny najtańsze!

Warunki przystępne!

Zapisujcie się do organizacyj mandolinowych!!

Cena pojedyńczego numeru wraz z dodatkiem muzycznym 60 gr.

ZESPÓŁ MANDOLINOWY

ILUSTROWANY MIESIĘCZNIK MUZYCZNY DLA WSZYSTKICH

ORGAN ZW. POLSK. TOW. MANDOLINOWYCH WOJEW. ŚLĄSKIEGO w KATOWICACH.

Adres Redakcji i Administracji: Katowice Polna 36. Wydawca F. Sachse.
Prenumerata roczna Zł. 4.50, półrocz. 2.40, zagranicą rocz. 1 Dolar. Konto P.K.O. Katowice Nr. 302.326
Wychodzi w połowie każdego miesiąca pod redakcją F. Sachsego.

ROK I. KATOWICE, WRZESIEŃ 1932 R. NR 1.

OD REDAKCJI.

Estrada koncertowa wzgl. scena operowa wielkiego miasta jest jedynem ogniskiem skupiającem obecnie wysiłki muzyczne narodu. Do tego stanu rzeczy dostosowały się wszystkie organy życia muzycznego. Oficjalna krytyka zajmuje się tylko zjawiskami muzycznemi odbywającemi się na płaszczyźnie sali koncertowej, piśmiennictwo muzyczne poświęcone jest problemom dotykającym litylko muzycznej twórczości i odtwórczości mającej bezpośredni związek z estradą koncertową (sceną operową). Szkolnictwo muzyczne idzie śladami pozostałych organów życia muzycznego, mając na celu wyłącznie estradę koncertową.

Ten ustrój muzycznej praktyki, który wżarł się głęboko w psychikę działaczów muzycznych, zawiera w sobie niebezpieczeństwo dwojakiej natury.

Po pierwsze niepozwala rozprzestrzenić się muzyce wśród wszystkich warstw społeczeństwa; po drugie pielęgnuje i rozwija tylko muzykalność bierną, polegającą na słuchaniu muzyki a **zaniedbuje muzykalność czynną, która jest najsilniejszą ostoją zamiłowania do muzyki.**

Bilans współczesnego ustroju praktyki muzycznej trudnoby ocenić optymistycznie.

Estrady koncertowe, których liczba łącznie z scenami operowemi ledwie dosięga w Polsce cyfry 10, dają możność tylko 3,000,000 ludności (czyli zaledwie 10 proc.) korzystania z dobrodziejstw muzyki. Ponieważ atoli bierne uczestniczenie w sztuce muzycznej odpowiada tylko nielicznej garstce społeczeństwa, przeto korzystających istotnie z pracy estrady koncertowej jest w najlepszym razie 30,000 t. j. zaledwie 0,1 proc. narodu.

Słowem, estrada koncertowa nie jest zdolna do egzystencji opartej na własnych siłach.

Stąd stałe jej kłopoty finansowe, wpływające często ujemnie na ideową stronę placówki. Stąd ciągłe walki o subwencje czynników rządowych i samorządowych — które, acz dochodzą czasami do b. poważnej wysokości — nie naprawiają bynajmniej zła. Zasięg działania i sfera wpływów estrady

koncertowej nietylko, że się niepowiększa, ale nawet maleje. Dowód, że ratunku należy szukać nietylko drogą pomocy finansowej.

Krytyka muzyczna, jako organ ściśle zależny od życia estrady koncertowej wegetuje podobnie jak tamta.

Na cyfrę 2,000 dzienników w Polsce posiada około 20 stałych sprawozdawców muzycznych, których sfera wpływów przekracza niewiele orbitę działania estrady z trudnościami organizacyjnemi, mającemi swe źródło w małem zainteresowaniu się muzyką szerokich sfer społeczeństwa.

Najtragiczniejszy obraz przedstawia bezsprzecznie szkolnictwo muzyczne. Zna ono w Polsce jedyny typ szkoły muzycznej mianowicie szkołę zawodową.

Program tego typu szkoły dąży do kształcenia muzyków, nadających się do występów na estradzie koncertowej lub scenie operowej.

Zarząd Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śl., Sąd Konkursowy oraz dyrygenci — zwycięzcy trzech pierwszych nagród. Po zawodach Orkiestr Mandolinowych o nagrodę p. prez. E. Bambera w Katowicach.

Siedzą od lewej strony: dyr. St. M. Stoiński. prof. F. Sachse, L. Sawicki, K. Zamorski i L. Kopiec. Stoją od lewej strony: K. Sobczyk, J. Ryszka, M. Wiechuła (dyrygent orkiestry Tow. „Jaskółka" z Król Huty, zwycięzca I-ej nagrody) K. Puszhaus (dyr. orkiestry „Jaskółka" z Nowej Wsi. zwycięzca II-ej nagrody), A. Kurek, Ign. Wacławczyk, T. Cholewa, L. Janik.

koncertowej, t. zn. ogranicza się do 0,1 proc. narodu polskiego.

Zainteresowanie ogółu sprawami muzycznemi jest nikłe, więc i redakcje pism niewielki kładą nacisk na dział muzyczny swych dzienników.

Nie lepiej przedstawia się byt fachowych pism muzycznych, które borykają się

Cyfra przeszło 80 szkół tego typu w Polsce stoi w rażącej sprzeczności z ilością 10 placówek estradowej muzyki! Czyżby trzeba było aż 8 szkół by wyprodukować muzyków dla jednej — i to wegetującej — estrady!? Sytuacja w istocie nie jest jednakże tak groźna. Owe 80 szkół dają zaledwie dwudziestu kilku absolwentów rocznie. Jest między niemi bowiem szereg

uczelni, które mimo długoletniej egzystencji nie wyprodukowały ani jednego muzyka. Znaczy to, że program wielu z tych szkół. nieodpowiada potrzebom rzeczywistości.

* * *

Krótko mówiąc zesięg działania oficjalnych czynników muzycznego życia jest minimalny, gdyż niedosięga z całą pewnością 1% społeczeństwa polskiego. A jednak naród polski jest bardzo muzykalny, lubuje się w rozrywce muzycznej i szuka możliwości wzbogacenia swego życia indywidualnego wzgl. rodzinnego tym nieocenionym skarbem, jakim jest **sztuka muzyczna.**

Bardzo liczne zespoły łatwych do opanowania ludowych instrumentów muzycznych, zwłaszcza mandolinowych i gitarowych dają żywe świadectwo **głodowi żywej muzyki** najszerszych warstw ludności, których usiłowania rozbijają się o brak celowej organizacji i pomocy fachowych czynników.

Pobieżne obliczenia pozwalają przypuszczać, że na terenie Państwa Polskiego istnieje przeszło 2,000 zespołów i klubów mandolinowych.

W samym województwie Śląskiem jest ich prawdopodobnie około 300.

A ileż kochających muzykę osób pragnie wnieść w swe życie tę radość i szczęście, jakie daje czynne pielęgnowanie wartościowej rozrywki muzycznej poza zrzeszeniami organizacyjnemi.

Zdając sobie sprawę z znaczenia społeczno-kulturalnego wysiłków muzycznych dziesiątek tysięcy skromnych miłośników muzyki, którzy niesięgają do wysokich wymagań estrady koncertowej, ani nie cisną się popychani snobizmem do tych trudnych instrumentów, jakie uchodzą za jedynie godne poważnego traktowania (jak fortepian i skrzypce) — ale nie gardzą żadną możliwością czynnego uczestniczenia w rozrywce muzycznej – zdecydowaliśmy się na wydawanie miesięcznika „Zespół Mandolinowy".

Zadaniem naszego pisma jest popieranie wysiłków organizacyjnych i artystycznych licznych polskich zespołów. klubów i orkiestr mandolinowych oraz niezorganizowanych miłośników muzyki.

„Z. M." będzie umieszczał artykuły o organizowaniu zespołów mandolinowych, o sposobie pracy w zespołach i orkiestrach o doborze programów o technice instrumentów i t. p.

Prócz tego pragnie „Z. M." wnieść dostępną lecz wartościową muzykę w dom rolnika i robotnika polskiego, dając do każdego numeru efektowny **dodatek muzyczny.**

Dodatek przeznaczony będzie zazwyczaj **na** jeden, dwa lub trzy instrumenty w różnym składzie (mandolina lub skrzypce, dwie mandoliny, dwoje skrzypiec, mandolina lub skrzypce z gitarą, gitara, dwie gitary i t. p.) lub połączenia instrumentów z głosami (np. gitara i śpiew, gitara i dwugłosowy śpiew, gitara i chór 3-gł. i t. p.).

Dodatki te nadają się do wykonania nietylko w orkiestrze, **ale przedewszystkiem w rodzinnem kole** wśród rodzeństwa oraz **w szkole**, na wycieczce etc.

Dążeniem naszem jest, **ażeby sami czytelnicy ustanawiali kierunek pisma** a nawet dobór artykułów.

Redakcja zamierza urządzać często różnego rodzaju ankiety dotyczące kwestyj muzycznych i kulturalnych, plebiscyty i t. p. z wynikami których będzie się dzieliła z plenum czytelników.

Pragniemy **dać wyraz jaknajsilniejszy miejsowym wartościom kulturalnym,** a to nie w celu li tylko regjonalnego wyodrębnienia, **ale przedewszystkiem w celu ich zespolenia w jednolitą syntezę polskości.**

„Z. M." jest redagowany w duchu możliwie jaknajściślejszej współpracy między redakcją pisma a czytelnikami. Pragnieniem naszem jest, aby **dział odpowiedzi redakcji** zawierał jaknajżywszą wymianę myśli.

Prócz artykułów muzycznych i organizacyjnych będzie „Z. M." umieszczał od czasu do czasu artykuliki treści ogólnej, dotyczące kwestyj kultury narodowej, sztuki i krajoznawstwa.

Pozatem „Z. M." będzie zamieszczał w każdym numerze Kącik rozrywkowy, składający się z kilku dowcipów, wesołych anegdotek lub karykatur oraz z rozrywek umysłowych, jak zagadki, rebusy, szarady i t. p.

„Z. M." jest pismem ilustrowanem. Prosimy naszych czytelników i sympatyków **o nadsyłanie zbiorowych zdjęć** nadających się do reprodukcji.

* * *

Oddając łamy „Z. M." do chętnych usług naszym licznym organizacjom mandolinowym oraz rzeszom miłośników muzyki pragniemy **szczerą i sumienną doradą** ułatwić tym organizacjom pracę oraz podnieść ich poziom artystyczny i kulturalny. Pielęgnującym zaś muzykę wśród grona rodzinnego, poza organizacją chcemy pomóc w rozejrzeniu się w nutowej literaturze krajowej i zagranicznej, zapoznawać ich z nowymi utworami, zdobyczami technicznemi, z nowemi prądami i zdarzeniami.

A że w redakcji naszej pracuje szereg wybitnych jednostek, mogących się wykazać długoletnią pracą i bogatych zarówno w rozległą wiedzę jak i wszechstronne doświadczenie wierzymy, że oddamy ruchowi muzycznemu szerokich warstw społecznych nieocenione korzyści.

„Z. M." odda niespożyte zasługi szczególnie licznym miłośnikom muzyki. Zwłaszcza zwracamy uwagę rodziców, że młodzież znajdzie prócz pouczających artykulików fachowych, liczne, miłe rozrywki i kształcące wiadomości, a nadewszystko cenne dodatki muzyczne.

Kurs dla początkujących mandolinistów i gitarzystów w sezonie 1931/2 w Katowicach, przy lekcji teorji muzyki.

KURSY MANDOLINOWE.

Chcąc przyjść z pomocą licznym zwolennikom przystępnej muzyki zorganizował Zw. Polskich Tow. Mand. Woj. Śl. w Katowicach w zeszłym roku kursy mandolinowe dla początkujących w 10 miejscowościach Województwa Śląskiego.

Kursy dały nadspodziewanie dodatnie wyniki.

Mimo ciężkiej sytuacji gospodarczej kraju zgłosiło się kilkaset kandydatów.

utworów na mandolinę z gitarą oraz etiudę Carulli'ego na gitarę solo chórem gitar.

Mandoliniści opanowali bowiem swój instrument w obrębie 1. pozycji w wszyststkich tonacjach, natomiast gitarzyści zapoznali się z najważniejszymi akordami najbardziej używanych tonacyj i z różnymi formami akompanjowania.

Teoretycznie poznali kursiści budowę wszystkich krzyżykowych i bemolowych gam

Powitanie wiosny połączone z zawodami orkiestr mandolinowych w Tarnowskich Górach dn. 5 maja 1932 r.

Kursy dzieliły się na **kursy dla mandolinistów i kursy dla gitarzystów.**

Program kursów obejmował prócz praktycznych ćwiczeń instrumentalnych, naukę czytania nut i najniezbędniejszych zasad teoretycznych.

Kursiści opanowali swój instrument na tyle, że przy zakończeniu kursu tj. **po 8 miesiącach nauki** odegrali publicznie z wielkim sukcesem zbiorowo szereg łatwych

trójdźwięków majorowych, minorowych, rytmikę do nut szestnastkowych włącznie oraz zapoznali się z szeregiem oznaczeń dynamicznych.

Zdając sobie sprawę z znaczenia kulturalno-społecznego owych kursów oraz ceniąc ogromne zainteresowanie, jakiem się one cieszą wśród wszystkich warstw społecznych zorganizował Związek w bieżącym sezonie, kursy dla początkujących oraz

zaawansowanych mandolinistów i gitarzystów w następujących miejscowościach: Katowice, Sosnowiec, Tarn. Góry, Szopienice Będzin i Dąbrowa Górn.

Prócz kursów dla początkujących odbędą się w wymienionych miejscowościach **kursy dla zaawansowanych mandolinistów i gitarzystów.**

Program kursu dla zaawansowanych mandolinistów obejmuje naukę pozycji od 1—7 z szczególnem uwzględnieniem 3 i 5. ćwiczenia i etiudy gamowe i pasażowe w obrębie 3-ch oktaw.

Program kursu dla zaawansowanych gitarzystów obejmuje grę w pozycjach oraz zastosowanie skośnego chwytu (barre).

Teoretycznie przejdą zaawansowani kursiści dokładną repetycję tonacyj i interwałów, elementy harmonizacji, najważniejsze prawidła dwugłosu oraz przegląd najprostszych form muzycznych jak i szereg trudniejszych ćwiczeń rytmicznych

Prócz tego zapoznają się kursiści z podstawowemi wiadomościami o dyrygowaniu oraz z przeglądem literatury swych instrumentów z szczególnem uwzględnieniem utworów o znaczeniu instruktywnem.

Kursy odbywają się **raz tygodniowo** w godzinach **wieczorowych** od godz. 19.30.

Prócz powyższych kursów dla dorosłych odbywają się **osobne kursy dla dzieci od lat 10—14 z specjalnie opracowanym programem.**

Nauki na kursach udzielają **fachowe siły z pełnemi kwalifikacjami pedagogicznemi;** i długoletnią praktyką nauczania.

Opłata za kursy dla początkujących (zarówno dorosłych jak dzieci) wynosi **miesięcznie zł. 4.—.**

Opłata za kursy dla zaawansowanych wynosi **zł. 5—. miesięcznie.** Wpisowe wynosi 50 gr. od osoby.

Kursy odbywają się w następujących dniach w niżej podanych miejscowościach: **w Katowicach** w czwartki, począwszy od dnia 15/9 w szkole wydz. żeńskiej ul. Szkolna 7.

w Szopienicach w poniedziałki począwszy od dnia 19/9 w sali posiedzeń byłej gminy Roździeń.

w Sosnowcu w czwartki od dnia 15/9 w Szkole Powsz. Nr. 7 ul. Żytnia.

w Dąbrowie Górn. w Środy, od dnia 14/9 w szkole Powsz. Nr. 3. ul. Okrzei.

w Tarnowskich Górach w poniedziałki od dnia 19/9 w Powsz. szkole mniejszościowej przy ul. Przemysłowej 9. Zgłoszenia przyjmuje się w powyższych lokalach od godz. 19-tej do 21-szej w dniach, w których się kursy odbywają.

Komunikat.

Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śl.

1. Okólnik Związku

Zarząd Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śląskiego przestaje od ukazania się „Zespołu Mandolinowego", wysyłać swym członkom Okólniki — Komunikaty swoje będzie podawał w swym organie, miesięczniku „Zespół mandolinowy".

2. Zawody orkiestr o mistrzostwo Śląska.

Związek podaje do wiadomości, że doroczne zawody orkiestr mandolinowych o mistrzostwo Śląska odbędą się w dniu **4 grudnia 1932 w sali „Pod dwiema lipami" w Siemianowicach.** Bliższe szczegóły w następnym numerze.

3. Zawody orkiestr Mand. Okręgu Bielszowice.

Zawody orkiestr mandolinowych okręgu Bielszowice odbyły się dnia, 4 września b. r. Udział wzięło 9 orkiestr. Wyniki punktacyj są następujące:

„Jaskółka" Nowa Wieś 32½
„Halka" Bielszowice 27

„Jaskółka" Ruda Południowa 26$^1/_2$
„ Kunrów 26
„ Gierałtowice 23$^1/_2$
„ Ruda Śl. 23$^1/_2$
„ Kończyce 21$^1/_2$
„ Pawłów 21$^1/_2$
„ Bielszowice 21

Ocena produkcyj i szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w następnym numerze.

4 Nowe Towarzystwa.

Do Związku zgłosiły przystąpienie następujące Towarzystwa Mandolinowe:
1) Klub Mandolinistów w Szklarni (pow. Pszczyna)
2) Tow. Mand. im Chopina w Bogucicach.

ZARZĄD ZWIĄZKU.

W następnym numerze „Z. M". rozpoczynamy druk artykułu p. t. **„Praktyczne wskazówki o akompanjamencie gitarowym do śpiewu"**.

Dodatek muzyczny do następnego numeru „Z. M". obejmuje **3 tańce śląskie na mandolinę i gitarę** dodatek muzyczny do Numeru listopadowego i grudniowego obejmuje kolendy na mandolinę (skrzypce) i gitarę i na gitarę solo.

!! „ZESPÓŁ MANDOLINOWY" będzie wychodził w objętości 16-tu stronic !!

Walny Zjazd Delegatów Zw. Polskich Towarzystw Mandolinowych Województwa Śląskiego w Sali „Pod Strzechą Górniczą" w Katowicach.

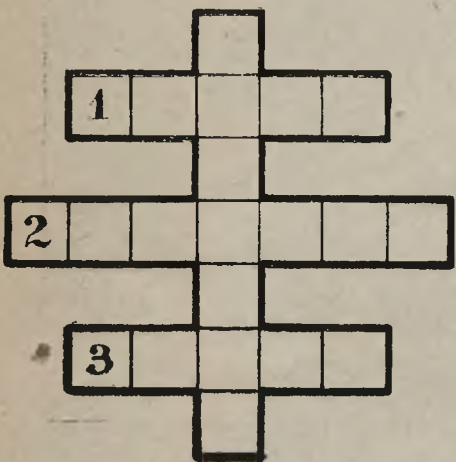
ZAGADKI.

1. ZADANIE KONIKOWE.

				cka.	wlot				
		le-	na	dzie-	nie.	pni-	mu		
ciek	cia-	ci!	styg-	wy-	Bo-	wo	Ma-	no-	łe-
	ci!	bo-	bo-	nie	lej	Ko-	nie,	ka-	
	Kło	o-	Da-	ciek,	ścig-	sza	ży-	rja	

Sylaby zadania ułożone ruchem konikowym, dadzą początek tekstu znanej piosenki Zygm. Noskowskiego oraz imię i nazwisko autorki.

2. KRZYŻÓWKA.

wyrazy pionowe.

1) oznaczenie dynamiczne
2) tytuł opery kompozytora polskiego
3) forma muzyczna

Pionowy grzbiet krzyża zawiera tę samą nazwę opery polskiej co drugi szereg poziomy.

3. SZARADA.

pierwsza, druga jest piekłem dla niecierpliwych.

trzecia obrazem jest nieziemskiej szczęśliwości

a wszystkie trzy razem tworzą nazwisko sławnego lutnisty polskiego.

Rozwiązanie nadsyłać wraz z kuponem do Redakcji Z. M. do dn. 5.10 br.

Trafne rozwiązania zostaną rozlosowane celem przyznania nagrody w formie kompletu zeszycików „21 pieśni wycieczkowych" na kwartet mandolinowy.

1 KUPON 1

Na rozwiązanie zagadek z Nr. 1. „Z. M".
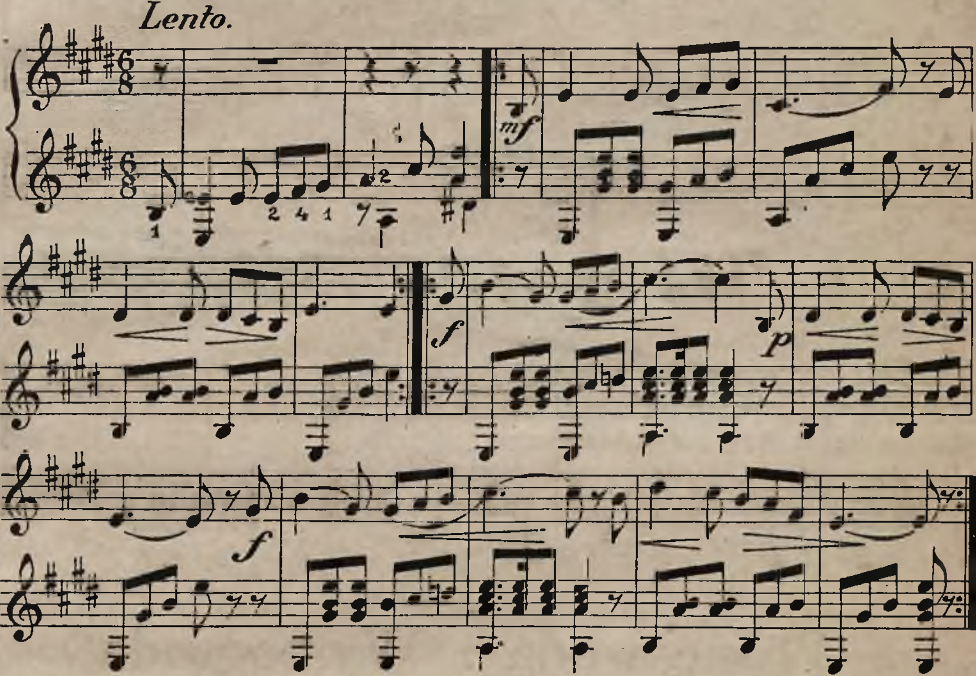
adres ....

....

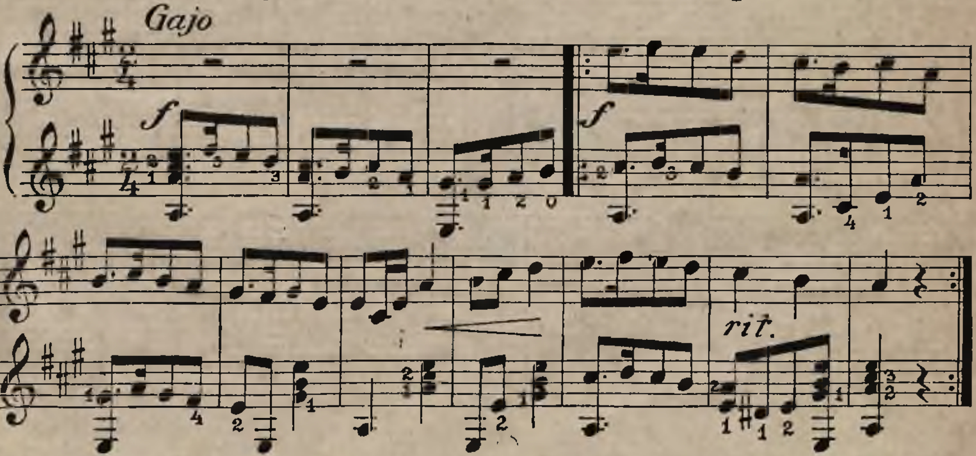
4 Piosenki ludowe

w łatwym układzie na mandolinę (śpiew) i gitarę
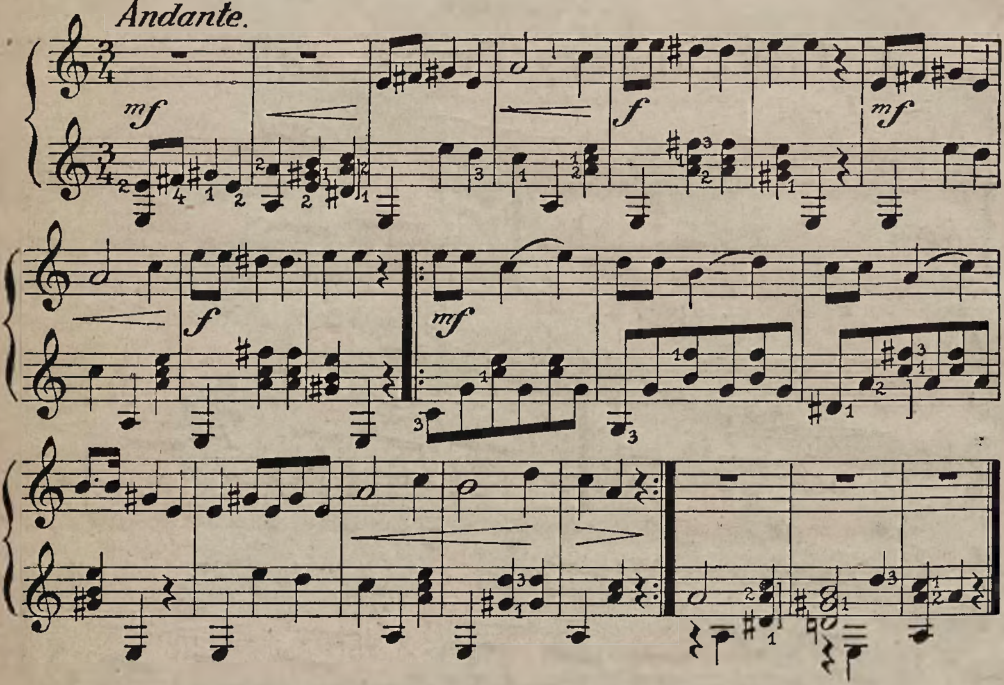
1. Góralu, czy ci nie żal...
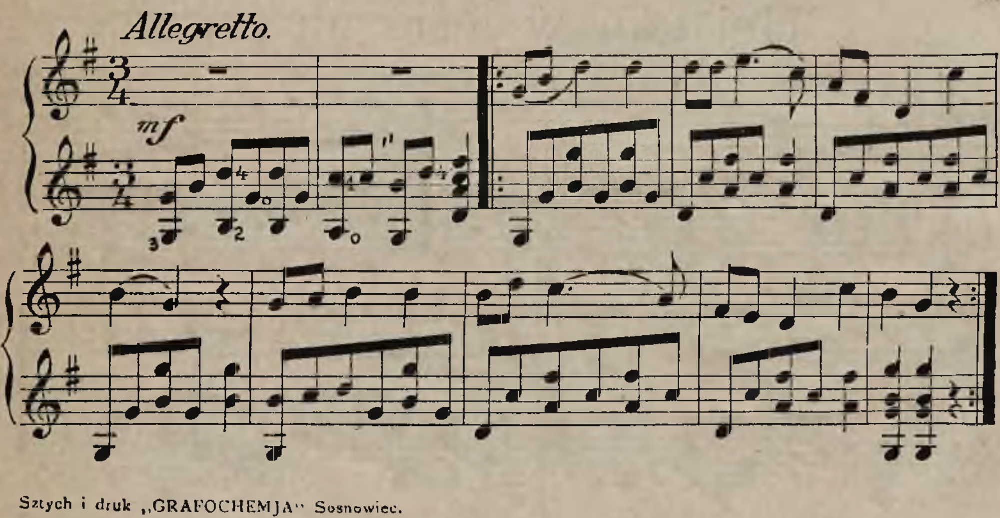

2. Hej tam w lesie na pasiece..

3. Idzie Maciuś, idzie.

4. Płynie woda z Wyszogroda.

Sztych i druk „GRAFOCHEMJA" Sosnowiec.

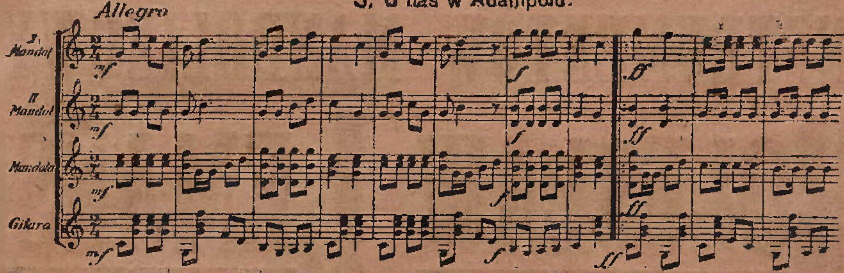
Nowość! **Nowość!**

DLA ORKIESTR MANDOLINOWYCH!!

„21 pieśni wycieczkowych i okolicznościowych"

w łatwym układzie na kwartet mandolinowy.

3. U nas w Adampolu.

Zbiór 21 pieśni jest świetnym materjałem repertuarowym dla szkolnych, początkujących zespołów. Zawiera pieśni, nadające się do wykonania na **wieczorkach, koncertach i akademjach.** Można je wykonywać na 1 lub 2 mandoliny (lub skrzypce) z akompanjamentem gitary. FORMAT KIESZONKOWY.

Książeczka głosowa kosztuje zł. 1,20.

Do nabycia w Zw. Polsk. Tow. Mandolinowych, Katowice, Szkolna 7.

Wydawnictwa Mandolinowe.

Zw. Polsk. Tow. Mand. Województwa Śl.

„TROJAK" śląski taniec ludowy układ na kwartet mandolinowy	komplet	Zł.	1.80
	głos	„	—.45
6 KOLEND na kwartet mandolinowy (b. łatwy układ)	komplet	Zł.	1.80
	głos	„	—.45
WIĄZANKA KOLENDOWA (kwartet mand.)	komplet	Zł.	1.80
	głos	„	—.45
FR. CHOPIN 3 Mazurki na mandolinę solo		„	—.45
3 Utwory okolicznościowe na ork. mand.			
1. HYMN PAŃSTWOWY			
2. ROTA	głos	„	—.45
3. MARSZ PIERWSZEJ BRYGADY.			

Do nabycia w Sekretarjacie Zw. Polsk. Tow. Mand. Woj. Śl., Katowice, Szkolna 7.

Wkrótce ukaże się w druku.

A. Więcek: Marsz „Górniczy" „Na Świętą Barbarkę" układ orkiestrowy głos. 45 gr.
T. Łubieński Walc: „Marja" „ 60 gr.
L. van Beethoven: 2 Utwory głos 45 gr.
Fr. Chopin: Mazurek e moll op. 17 Nr. 2 na mandoline z gitarą komplet. 1.20 gr.

DRUK. DĄBROWSKO-ŚLĄSKICH ZAKŁADÓW DRUKARSKICH i WYDAWNICZYCH Sp. z o. o.
SOSNOWIEC, UL. SIENKIEWICZA 5.